

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 02
E info@odh.nl
I www.odh.nl

Faunabeheereenheid Zuid-Holland
T.a.v. mevrouw M.A. Huber
Postbus 85881
2508 CN DEN HAAG

Datum	Uw Brief	Ons Kenmerk	Afdeling
28 DEC. 2015	3-9-2015	ODH-2015-00718971	Toetsing & Vergunningverlening Milieu
Bijlage(n)	Uw Kenmerk	Zaaknummer	Team
	-	00434304	T&V Groen, Geluid, Lucht & EV

Betreft
Besluit op aanvraag ontheffing ex art 68 Ffw damherten

BESLUIT genomen op **23 DEC. 2015**

Op 3 september 2015 ontvingen wij de aanvraag om een ontheffing ex artikel 68, eerste lid, onder a, c, d, e Flora- en faunawet (hierna: Ffw) juncto artikel 4 onder c en e van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren (hierna: Bbsd) van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (hierna: FBE) voor het opzettelijk verontrusten en het doden van damherten (mannelijke en vrouwelijke dieren) binnen het Zuid-Hollandse deel van het deelgebied¹ Amsterdamse Waterleidingduinen, De Blink en Boswachterij Noordwijk gedurende het gehele etmaal met behulp van de middelen: geweren, honden (niet zijnde lange honden), kunstmatige lichtbronnen en geluiddempers. Dit in het belang van de verkeersveiligheid, ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, ter voorkoming van schade aan de flora en fauna, ter bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige damherten, alsmede ter regulering van de populatieomvang. De activiteiten binnen het leefgebied (met uitzondering van de bufferzone) worden aangevraagd voor de periode van 1 september tot en met 31 maart. De aanvraag voor de bufferzone en buiten het leefgebied betreft het gehele kalenderjaar.

De aanvraag wordt gedaan voor de periode van werking van het *Faunabeheerplan damherten in het Noord- en Zuid-Hollandse duinengebied 2016-2020* (verder FBP)², dat door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op 20 november 2015 is vastgesteld, namelijk van 1 januari 2016 tot en met 31 december 2020.

¹ Dit deelgebied omvat een leefgebied voor damherten (duingebied) en gronden buiten het leefgebied (bebouwd en agrarisch gebied; verder: buitengebied, zie bijlage 3). Aan de randen van het leefgebied op plaatsen waar damherten het leefgebied kunnen verlaten, liggen bufferzones, zie bijlage 4. Voor de bufferzone en het buitengebied is in Zuid-Holland een ontheffing voor beheer van damherten van kracht tot en met 31 december 2015. Omgeven door de bufferzone ligt ter hoogte van Langeveld een golfbaan, welke niet geacht wordt tot het leefgebied van het damhert te behoren. Het beheer op de golfbaan komt overeen met het beheer in het buitengebied.

² Inclusief de door de FBE Noord-Holland verzorgde aanvulling met kenmerk FBE/LvH/FBPDH/20151001, het INBO-advies met kenmerk EVINBO 15018 en het advies van het Faunafonds. Daarnaast werd ons door de FBE Zuid-Holland aanvullende onderbouwing aangeleverd betreffende gebruik geluiddemper en kunstlicht d.d. 16-11-2015, 24-11-2015 en 4-12-2015.

Splitsing van de aanvraag

Aangezien bovenbeschreven aanvraag voor een deel voortzetting is van reeds bestaand overeenkomstig beheer (namelijk voor beheer van damherten in de bufferzone en het buitengebied) en voor een deel nieuw uit te voeren beheer betreft (namelijk voor het beheer binnen het overige deel van het leefgebied) zal de aanvraag dienovereenkomstig in twee besluiten worden afgedaan. Het besluit voor extern beheer wordt genomen via de korte procedure ex artikel 4:13 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb), terwijl het nieuwe interne beheer geregeld zal worden door middel van een ontheffing met de uitgebreide procedure Afdeling 3:4 van de Awb.

Onderhavig besluit betreft het deel "extern beheer".

Besluit

Wij besluiten:

- I. een ontheffing ex artikel 68, eerste lid, onder a, c, d en e van de Ffw, juncto artikel 4 onder e Bbsd, te verlenen aan de Faunabeheereenheid Zuid-Holland voor het opzettelijk verontrusten en doden van damherten gedurende het gehele etmaal;
- II. dat gebruik kan worden gemaakt van:
 - a. geweren;
 - b. honden (niet zijnde lange honden);
 - c. kunstmatige lichtbronnen;
 - d. binnen de bufferzone: de geluiddemper;
- III. de voorschriften (genoemd in bijlage 1) te verbinden aan deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is van 1 januari 2016 tot en met 31 december 2020;
- V. dat deze ontheffing geldig is buiten het leefgebied en in de bufferzone zoals aangegeven op de kaarten in de bijlagen 3 en 4;
- VI. de aanvraag te weigeren voor ontheffing ter voorkoming en bestrijding van onnodig lijden door zieke of gebrekkige damherten (artikel 68, eerste lid, onder e van de Ffw, juncto artikel 4 onder c Bbsd), omdat dit reeds geregeld is in de aanwijzing ex artikel 67 Ffw (kenmerk PZH-2010-178900422 jo. PZH-2011-299830429 jo. PZH-2011-301880843).
- VII. de aanvraag te weigeren voor gebruik van geluiddempers buiten het leefgebied.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Bent u het niet eens met dit besluit? En bent u belanghebbende? Dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Stuur uw bezwaarschrift, onder vermelding van 'Awb-bezwaar' in de linkerbovenhoek van de enveloppe, uiterlijk binnen 6 weken na de dag waarop dit besluit bekend is gemaakt naar Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, t.a.v. het Awb secretariaat, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag.

In het bezwaarschrift moet het volgende staan:

- de naam en het adres van de indiener;
- de datum en handtekening;
- een duidelijke omschrijving van het besluit waartegen u bezwaar maakt (maak een kopie of noem het kenmerk);
- de argumenten voor het bezwaar.

Om uw bezwaar zo snel mogelijk af te kunnen handelen, verzoeken wij u ook uw telefoonnummer te vermelden.

Bij spoedeisend belang is het mogelijk een voorlopige voorziening te vragen bij de Voorzieningenrechter van de Sector Bestuursrecht van de Rechtbank 's-Gravenhage, Postbus 20302, 2500 EH Den Haag. In dat geval moet u griffierecht betalen. U moet wel eerst een bezwaarschrift hebben ingediend.

Digitaal indienen verzoek om voorlopige voorziening

Het is ook mogelijk om een verzoek om voorlopige voorziening digitaal bij de rechtbank in te dienen via het Digitaal loket bestuursrecht (<http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht.aspx>). Voor het digitaal verzenden van het verzoek om voorlopige voorziening moet u beschikken over DigiD.

Informatie

Voor nadere informatie over de bezwaarschriftenprocedure verwijzen wij u naar de website: www.zuid-holland.nl.

Afschrift aan:

- Ministerie van Economische Zaken, t.a.v. de heer J.A.M. van Spaandonk, Postbus 20401, 2500 EK Den Haag;
- Politie Den Haag, Afdeling Bijzondere Wetten, Postbus 264, 2501 CG Den Haag;
- Faunafonds, t.a.v. de secretaris, Leidseveer 2, 3511 SB Utrecht;
- Stichting de Faunabescherming, t.a.v. mevrouw A.P. de Jong, Amsteldijk Noord 135, 1183 TJ Amstelveen;
- K.N.J.V., Postbus 1165, 3800 BD Amersfoort;
- Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren, Postbus 85980, 2508 CR Den Haag
- Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen, p/a meldingFfwet@ozhz.nl;
- Secretaris Partij voor de Dieren Zuid-Holland, Maaswijkstraat 13, 2586 CA Den Haag;
- Partij voor de Dieren Zuid-Holland, p/a Provincie Zuid-Holland, kamer C 1.39, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag;
- GroenLinks Zuid-Holland, t.a.v. A van Hunnik, p/a Postbus 90602, 2509 LP Den Haag;
- Provincie Zuid-Holland, t.a.v. J.J. van der Kaaden, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag.

BIJLAGE 1: Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

1. Deze ontheffing kan uitsluitend worden gebruikt na tussenkomst van de FBE.
2. Indien de FBE toestemming tot gebruik van de ontheffing verleent, dan verleent de FBE deze toestemming schriftelijk. De FBE stuurt tegelijkertijd een afschrift van deze toestemming of in overleg met Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (hierna: OZHZ) overzichten van de verleende toestemmingen aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en Handhaving, team Groene Wetten.
3. Binnen 48 uur na het doden van een damhert zendt de betrokken jachtaktehouder hiervan een rapportage aan de Faunabeheereenheid Zuid-Holland. Deze rapportage bevat in ieder geval gegevens betreffende afschotdatum, afschottijdstip, wel/geen gebruik van kunstlicht, locatie van optreden, geschatte leeftijd, geslacht en conditie.
4. De FBE stuurt jaarlijks uiterlijk op 1 juli een rapportage over het gebruik van de ontheffing en de ontwikkeling van de schade in het voorafgaande kalenderjaar aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en Handhaving, team Groene Wetten, Postbus 550, 3300 AN Dordrecht en een afschrift van de rapportage aan de Omgevingsdienst Haaglanden, Postbus 14060, 2501 GB te Den Haag. In de rapportage dient in ieder geval al het damhertenafschot te worden vermeld, met afschotdatum, afschottijdstip, wel/geen gebruik van kunstlicht, locatie van optreden, geschatte leeftijd, geslacht en conditie.
5. Op de dag voorafgaand aan de actie dient vóór 20:00 uur door de toestemminghouder of uitvoerder melding van de actie te worden gemaakt bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en Handhaving, team Groene Wetten. E-mailadres voor meldingen is meldingffwet@ozhz.nl, telefoonnummer is 078-7708081 (inspreken op antwoordapparaat). Hierbij moet een door de FBE verstrekt uitvoeringskenmerk vermeld worden, evenals de locatie, de datum en het tijdstip waarop de bestrijdingsactie plaats zal vinden. Indien gewenst, kunnen acties op dezelfde wijze ook per week gemeld worden.
6. De gebruiker van de ontheffing dient een kopie van de ontheffing en van het FBE-uitvoeringsformulier, waarop de door de FBE toegekende uitvoeringscode is vermeld, bij zich te dragen.
7. De toestemmingshouder en de uitvoerder van de ontheffing dienen zich te houden aan de door de FBE gestelde administratieve regels.
8. Bij bijzondere weersomstandigheden kunnen Gedeputeerde Staten besluiten om de schadebestrijding op te schorten.
9. Deze ontheffing kan op grond van de criteria als bedoeld in artikel 80 van de Flora- en faunawet worden gewijzigd en/of ingetrokken.

BIJLAGE 2: Overwegingen

Inleiding

Op basis van het door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op 20 november 2015 ongewijzigd vastgestelde FBP heeft de FBE reeds op 3 september 2015 een aanvraag ingediend voor een ontheffing ex artikel 68, eerste lid, onder a, c, d, en e van de Ffw juncto artikel 4 onder c en e van het Bbsd, in het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid, ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren, ter bescherming van flora en fauna, ter voorkoming en bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige damherten en ter regulering van de populatieomvang.

Onderhavig onderdeel van de aanvraag behelst de ingreep binnen de bufferzone in het leefgebied alsmede buiten het leefgebied (zie de bijlagen 3 en 4 bij dit besluit), waar gedurende het gehele jaar tegen damherten moet kunnen worden opgetreden met het geweer, zo nodig voorzien van een geluiddemper, zo nodig 's nachts onder gebruikmaking van kunstlicht, alsmede onder gebruikmaking van honden.

Aan beide besluiten ligt dezelfde motivering ten grondslag. Deze motivering wordt in het FBP uitvoerig beschreven.

Binnen het leefgebied wordt de populatie damherten beheerd op basis van de schadehistorie van het plangebied, alsmede ter bescherming van de belangen flora en fauna, verkeersveiligheid en landbouwschade.

Buiten het leefgebied wordt getracht een minimale stand te handhaven, waarmee het risico voor de openbare veiligheid (verkeersveiligheid) wordt geminimaliseerd, alsmede belangrijke schade aan gewassen wordt tegengegaan. Naar verwachting zal bij een aanzienlijk gereduceerde populatie binnen het leefgebied minder uittreding van de damherten naar het buitengebied plaatsvinden, alwaar deze dieren landbouwschade en verkeersongelukken kunnen veroorzaken. Uit de gegevens in het FBP betreffende populatie- en schadeontwikkeling blijkt dat bij een lagere stand de damherten over het algemeen binnen het leefgebied bleven.

Procedure

Voor de termijn van behandeling van dit onderdeel van de aanvraag is toepassing gegeven aan de beslistermijn zoals opgenomen in artikel 4:13 van de Algemene wet bestuursrecht.

Advies van het Faunafonds

Overeenkomstig de bepalingen in de Ffw is op 6 oktober 2015 advies gevraagd aan het Faunafonds met betrekking tot het FBP en de in het FBP omschreven aanvraag van de ontheffing ex artikel 68 van de Ffw, inclusief de door de FBE Noord-Holland verzorgde aanvulling met kenmerk FBE/LvH/FBPDH/20151001 en het INBO-advies met kenmerk EVINBO 15018. Het Faunafonds heeft aan beide provincies³ geadviseerd om de in het FBP beschreven aanpak in de komende jaren op alle punten ten uitvoer te brengen, dit inclusief het gebruik van nachtelijk afschot en het gebruik van geluiddempers en nachtzichtapparatuur bij het beheer binnen het leefgebied. Ook wordt geadviseerd om (samengevat) veel aandacht te schenken aan publiekscommunicatie, terwijl een goede monitoring, analyse en rapportage essentieel worden geacht.

Wettelijk kader

Op grond van de Ffw is het onder meer verboden beschermde inheemse diersoorten:

- te doden, verwonden, vangen (artikel 9);
- opzettelijk te verontrusten (artikel 10).

³ Het advies aan GS van Zuid-Holland is gedateerd 30 oktober 2015 en draagt als kenmerk BIJ12.2015.0768.FF

In artikel 7, zesde lid van het Bbsd is bepaald dat "een geweer niet is voorzien van een geluiddemper, een kunstmatige lichtbron, een voorziening om een prooi te verlichten, een vizier met beeldomzetter, een elektronische beeldversterker of enig ander instrument om 's nachts te schieten".

In artikel 7, negende lid, onder a van het Bbsd is bepaald dat geweren niet worden gebruikt "voor zonsopgang en na zonsondergang".

Het geweer en de hond (niet zijnde een lange hond) behoren tot de toegestane middelen waarmee dieren mogen worden gevangen of gedood, zoals bepaald in artikel 72, eerste lid, van de Ffw jo. artikel 5, eerste lid van het Bbsd.

Kunstmatige lichtbronnen staan weliswaar ook op deze lijst, het gebruik ervan is echter beperkt tot het gebruik bij het vangen of doden van vossen door artikel 9, zesde lid, van het Bbsd.

Artikel 68, eerste lid, van de Ffw maakt het ten aanzien van damherten mogelijk om in afwijking van de hierboven genoemde verbodsbepalingen een ontheffing te verlenen, voorzover niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat en er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort en voorzover sprake is van schending van één of meer belangen die in dit artikel worden genoemd. In het kader van dit besluit zijn de volgende belangen aangevraagd:

- in het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren;
- ter voorkoming van schade aan flora en fauna;
- ter voorkoming en bestrijden van onnodig lijden van damherten;
- beperking van de populatieomvang.

Van de verbodsbepalingen met betrekking tot het gebruik van het geweer voor zonsopgang en na zonsondergang, alsmede van de verbodsbepalingen met betrekking tot het gebruik van middelen (in dit geval kunstlicht en geluiddemper) kan worden afgeweken via een ontheffing, op grond van artikel 68, eerste lid van de Ffw jo. artikel 72, derde en vijfde lid, van de Ffw, mits de noodzaak voor de verruiming van het gebruik van het geweer en de middelen zoals kunstlicht en geluiddemper voldoende worden gemotiveerd.

Beoordeling aanvraag

Algemeen

Het damhart is een diersoort die in relatief beperkte mate binnen Nederland in het wild voorkomt. Naast een gering aantal exemplaren op diverse plekken in het land zijn de belangrijkste leefgebieden: delen van de Veluwe, de koppen van de Zeeuwse eilanden en het Noord- en Zuid-Hollandse duinengebied.

Het door de FBE voor het laatste gebied gevraagde beheer wordt in het FBP breed onderbouwd. In het FBP wordt mede op basis van een evaluatie van het uitgevoerde beheer in afgelopen jaren voorgesteld om het eerder gevoerde externe beheer (hetgeen in deze ontheffing aan de orde is) op soortgelijke wijze voort te zetten. Voor een volledige omschrijving en onderbouwing van het gewenste beheer, de schades en eventuele andere maatregelen verwijzen wij naar het FBP. Hieronder volgt een beknopte samenvatting.

Belang, noodzaak en schade

In het verleden (met minder damherten) was er rond het leefgebied van de damherten in de duinen relatief weinig schade vanwege damherten. De populatie damherten in het leefgebied (inbegrepen de bufferzone), dat tevens als Natura 2000-gebied is aangewezen ter bescherming van Europees gezien belangrijke habitattypen en -soorten, is intussen echter zo omvangrijk geworden dat de inheemse flora en fauna veel schade wordt toegebracht en ook het behalen van de Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen bedreigd wordt. Ook planten-, insecten- en zoogdiersoorten die in de Nederlandse duinen normaliter voorkomen, lopen binnen dit gebied in aantal terug als gevolg van de concurrentie en vraat door het extreem grote aantal

damherten. Hoewel de damherten zelf blijkbaar pas lichamelijk nadeel ondervinden bij nog hogere dichtheden dan nu het geval is, is het met name de flora en fauna binnen het leefgebied in de duinen welke aan het verarmen is. Beperking van de populatieomvang van damherten binnen het leefgebied, waartoe ook de bufferzone in Zuid-Holland behoort, vormt de enige mogelijkheid om dit knelpunt op te lossen. Daarnaast treden er buiten het leefgebied belangrijke schades op aan gewassen en in de vorm van verkeersongevallen, of dreigen dit soort schades op te treden indien de damherten die het duingebied willen verlaten of hebben verlaten niet zouden worden geschoten. Populatiebeheer op basis van de schadehistorie ter plaatse is daarmee een belang dat hier – naast de belangen openbare veiligheid en schade aan gewassen – aan de orde is. Sinds de ontheffing voor het beheren van damherten in de bufferzone en het buitengebied van kracht is, is de schade aan gewassen en het aantal verkeersongevallen sterk teruggelopen. De verwachting is dat de schade buiten het leefgebied weer zal toenemen indien dit beheer niet wordt voortgezet, in ieder geval gedurende de periode dat de damhertenpopulatie in het leefgebied nog niet sterk is teruggebracht. Voor een nadere beschrijving en onderbouwing van de schades van zeer gevarieerde aard verwijzen wij verder naar het FBP.

Het voorkomen en bestrijden van onnodig lijden

Hoewel in de huidige aanvraag het tegengaan van onnodig lijden bij damherten mede wordt opgevoerd, menen wij dat dat onze aanwijzing ex artikel 67 Ffw van 15 juni 2010 (kenmerk PZH-2010-178900422 jo. PZH-2011-299030429 jo. PZH-2011-301880843) reeds voldoende ruimte biedt om op dit terrein doelgericht beheer ten aanzien van damherten uit te kunnen voeren. Onze aanwijzing regelt immers het indien nodig doden van zieke, gebrekkige of door ongeval beschadigde damherten overal in de provincie. Dit onderdeel van de aanvraag zullen wij daarom afwijzen.

Gunstige staat van instandhouding

In het FBP is tevens omschreven en onderbouwd dat de gunstige staat van instandhouding van het damhert bij het verlenen van een ontheffing voor het opzettelijk verontrusten en doden niet in gevaar komt. De omvang van de populatie wordt ieder voorjaar voor de reproductieperiode op basis van een telling gemonitord. Bij de huidige doelpopulaties binnen het leefgebied (inbegrepen de bufferzone) spreken we over een (geteld) totaal aantal van 800 - 1000 dieren, hetgeen betekent dat het werkelijk aanwezige aantal groter is. Bij een dergelijk aantal zou de populatie zelfs in een afgesloten gebied genetisch zelfstandig kunnen voortbestaan. De gunstige staat van instandhouding komt door het beheer niet in gevaar. Ook het beheer van de damherten in het buitengebied zal niet afdoen aan de gunstige staat van instandhouding. Het advies van het Faunafonds onderschrijft deze conclusie.

Geen andere bevredigende oplossing

Andere maatregelen zijn en worden in voldoende mate genomen, maar bieden geen bevredigende oplossingen ten aanzien van het aantal damherten, dat nog steeds toeneemt. Het tot stand brengen van een populatie damherten van beperkter omvang binnen het duingebied, waaronder begrepen de bufferzone, is de enige oplossing voor dit groeiende probleem. Afschot van dieren die het leefgebied in de duinen verlaten en die schade veroorzaken op aangrenzende landbouwpercelen of bij aanrijdingen betrokken kunnen raken, is in ieder geval gedurende de periode waarin de populatie omlaag wordt gebracht onvermijdelijk. Dit omdat de overige maatregelen die genomen zijn de schadeproblematiek niet tot een aanvaardbaar niveau hebben verminderd. Voor een overzicht van de diverse genomen maatregelen ter beperking van schades verwijzen wij naar het FBP.

Nachtelijk afschot met gebruikmaking van kunstlicht

Het gebruik van kunstlicht bij het afschot maakt onderdeel uit van de aanvraag. Voor de volledige onderbouwing voor het gebruik van kunstmatige lichtbronnen, verwijzen wij naar de door de aanvrager ingediende aanvulling op de aanvraag d.d. 16 november 2015, de aanvulling van 24 november 2015 en die van 4 december 2015. Naar aanleiding van het tot stand komen van een omvangrijke schadeproblematiek met ingang van 2008 werden diverse maatregelen ter beperking van (de kans op) schade doorgevoerd, zie hiervoor het FBP. Afschot van het gebied verlatende dieren behoorde hier ook toe. De damherten die extern

gaan foerageren verplaatsen zich veelal rond de schemering en in de nacht, zodat de beste kansen om deze dieren te kunnen doden ook in deze perioden vallen. Bij afschot in de schemering en in de nacht is de hulp van kunstlicht momenteel onontbeerlijk om bij de relatief hoge aantallen damherten die uittreden deze dieren te schieten voordat ze schade veroorzaken.

Uit een aanvullende opgave van de FBE blijkt dat van de damherten die tussen 12 oktober 2010 en 5 april 2015 op basis van de vigerende aanwijzing en ontheffing in de bufferzone en op de landerijen werden geschoten, of die na een aanrijding uit hun lijden werden verlost⁴ 9% overdag werd geschoten en 26% in de nacht bij kunstlicht. De rest (65%) werd in de schemering geschoten, waarbij deels ook kunstlicht vereist was. Gelet op het uitgevoerde externe beheer is gebleken dat afschot tussen zonsondergang en zonsopkomst met gebruikmaking van kunstlicht nodig is om de schade te kunnen minimaliseren.

Als gevolg van het nieuw in uitvoering te brengen interne beheer is het niet onwaarschijnlijk dat meer damherten zich naar de bufferzone zullen verplaatsen. Daarom wordt, overeenkomstig de toestemming tot nachtelijk afschot onder gebruik van kunstlicht in het overige deel van het leefgebied en buiten het leefgebied, ook in de bufferzone nachtafschot onder gebruik van kunstlicht toegestaan.

Gebruik van geluiddempers

Als gevolg van het nieuw in te zetten interne beheer zal mogelijk extra verplaatsing van damherten naar de bufferzone optreden. Teneinde in de bufferzone met optimale efficiëntie te kunnen optreden, dient hier hetzelfde beheer te kunnen worden toegepast als in de rest van het leefgebied. Reden waarom wij naast nachtafschot onder gebruik van kunstlicht het gebruik van de geluiddemper in de bufferzone zullen toestaan.

Met betrekking tot het buitengebied zien wij geen noodzaak om voor de komende jaren een geluiddemper toe te staan. De grote aantallen damherten die moeten worden beheerd bevinden zich immers binnen het leefgebied en niet er buiten. Ook omdat binnen het leefgebied inclusief de bufferzone alle middelen mogen worden gebruikt om de populatieomvang te reduceren, valt te verwachten dat slechts een gering extra aantal damherten het buitengebied zal weten te bereiken. Wij zullen het gebruik van geluiddempers buiten het leefgebied daarom niet toestaan. Het betreft hier een maatwerkafweging van het gebruik van de mogelijkheden die het Faunabeheerplan biedt. Het niet toestaan van de geluiddemper voor het buitengebied is afgestemd met de aanvrager (FBE) en de provincie Zuid-Holland die het faunabeheerplan heeft vastgesteld. Beiden stemmen hiermee in.

Monitoring

Registratie van de schades die mogelijk ook in de toekomst nog zullen optreden, alsmede de wijzigingen hierin als gevolg van het in de komende planperiode nieuw in uitvoering te brengen beheer binnen het leefgebied, is van groot belang om toekomstige beheermaatregelen te kunnen overwegen. Om die reden wordt van de FBE verwacht dat zij deze monitoring uitvoert of laat uitvoeren, zie ook hoofdstuk 8 van het FBP. Gelet op het vorenstaande hebben wij voorschrift 4 opgenomen.

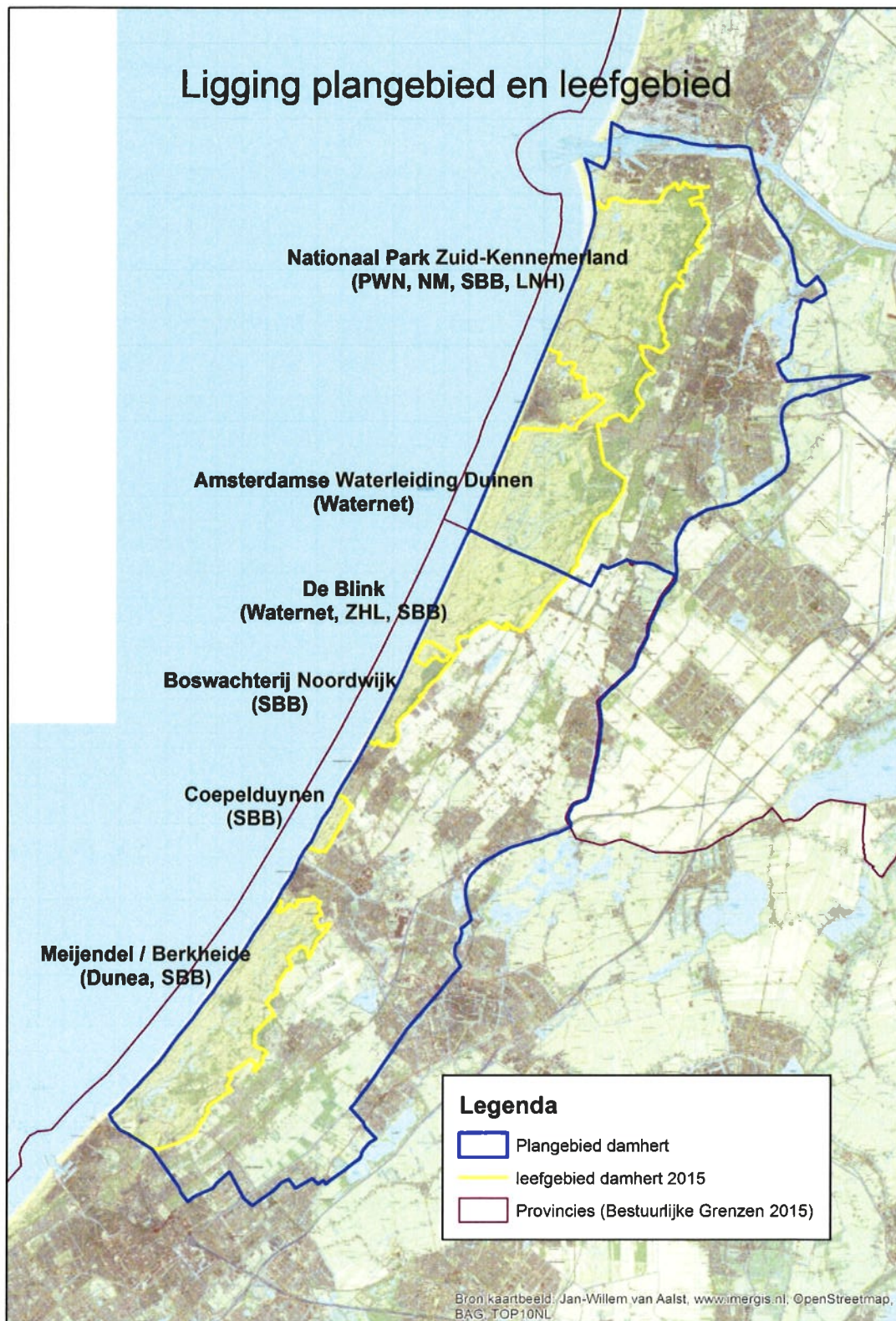
Conclusie

Op basis van de gegevens uit het FBP betreffende schade, andere bevredigende oplossingen, de gunstige staat van instandhouding en op basis van het advies van het Faunafonds, concluderen wij dat het beheer van damherten in de bufferzone en de damherten die het leefgebied verlaten ook de komende planperiode zal moeten worden voortgezet. Dit beheer kan worden uitgevoerd met gebruik van het geweer en met een hond (niet zijnde een lange hond). Het geweer kan ook 's nachts gebruikt worden met behulp van een kunstmatige lichtbron. In de bufferzone (binnen het leefgebied) staan wij het gebruik van een geluiddemper ook toe, maar buiten het leefgebied niet.

Het in dit verband verlenen van een ontheffing ter voorkoming van onnodig lijdende/aangereden damherten zullen wij weigeren, omdat onze aanwijzing ex artikel 67 Ffw (kenmerk PZH-2010-178900422 jo. PZH-2011-299830429 jo. PZH-2011-301880843) dit aspect reeds voldoende regelt.

⁴ Van 613 damherten (613 mannelijk, 0 vrouwelijk) werd het tijdstip van afschot geregistreerd (van 76 stuks is dit tijdstip niet bekend).

BIJLAGE 3. Kaart plangebied met daarin gelegen leefgebied

BIJLAGE 4. Kaart leefgebied met bufferzones

